

تاریکخانه

سابق هیدایهت
له فارسییهوه: کهریم سۆفی

ئهو پیاوهی شهوانه لهسه ریتی (خونسار) سواری
ئوتۆمبیله کهی ئیمه دهبوو، بهباشی خۆی له پالتۆ
زستانییه سورمه ییه کهی وه ریپتچا بوو، شه یقه کهی تا
سه رچاوانی لارکردبووهوه، وهک ئه وهی بیهوئ له
رووداوهکانی دنیای دهره وه و تیکه لیبوون له گه ل خه لکی
به دوورو پارێزراوییت، پریاسکه یه کی وه ریپتچراوی له بن
کهوشی بوو، له نیو ئوتۆمبیله که دا به توندی دهستی پیتوه
گرتبوو. له ماوهی ئه و نیو سه عاته ی که پیکه وه له نیو
ئوتۆمبیله که دا بووین، به هیج شیوه یه ک تیکه ل قسه ی
شوفیره که و سواری بووه کان نه بوو! خۆی خستبووه ژیر
بیرکردنه وه یه کی توندوژوار. هه رکاتێ گلوپی
ئوتۆمبیلێک، یان رووناکاییه کی دهره وه، ناو
ئوتۆمبیله که مانی رووناک ده کرده وه، من به دزیسه وه
سه یرتکی ده م و چاویم ده کرد؛ سه روسیمایه کی سپی و
رهنگ هه لبزرکاو، لووتیکی بچکۆله ی قه له می و
پیلوهکانی به هیلاکی هاتبوونه خواره وه، قۆرتی خری
دهوری لپوهکانی، به توانایی و بریاده ری و ئیراده ی ئه ویان
ده گه یانند. وهک ئه وهی که له لسه سه یرتکی له به رد
داتاشراوییت! ته نیا هه ندیک جار لازمانیکی
به لالیوهکانی دادینا و ئیدی له فیکران راده چوو!
ئوتۆمبیله که مان له (خونسار) له به رده م گه راجی شار
وهستا، ئه گه رچی بریار و ابوو به درپژایی شه وه که
رانه وهستین، به لام شوفیره هه موو رپوارهکانی دیکه
هاتنه خواره وه، من ته ماشایه کی ده رودیواری گه راج و
قاوهخانه که م کرد، بینیم ئه وهنده میوان راگر نه ده هاتنه
به رچاو، پاشان چوومه نزیک ئوتۆمبیله که و بو براندنه وهی
بیانووهکانم به شوفیره که م وت: «به دلنیا ییه وه ده بی ئه م
شه و لیره بمینینه وه؟»



«به لئ، رېگا که ناخوښه، ئەم شهو دەمئینهوه، سبهی له گه ل گهردی بهیانی ده که وینه ری.» یه کسه ر بینیم ئەو که سه هاته لام که پالتوکه ی له خو وهر پیتچابوو، به دهنگیکی هیمن و له سه رخو وتی: «ئیره شوئینتیکي له بارو گونچاو نییه! ئەگر ناسیاو تیک، یان شوئینتیکت بو خو ت ره چاو نه کردوو، ده کری بفرموونه مالی من.»

- زور سوپاس! نامه وی ببه مایه ی زه حمه تیتان.

- من هه ز به یه کتر ناسین ناکه م، من نه تو ده ناسم و نه ده شه وی بتناسم تا منه تت بیخمه سه ر، به لام له وکاته ی که ژوو ریکم به ئاره زووی خو م بو خو م دروست کردوو، ژوو ره که ی پیتسترم به چۆلی ماوه ته وه، واشی بو ده چم که له م قاوه خانه یه ئیسراحه تتره.

شیتوازی قسه سادده ساویلکه و بئ سه رو به ره که ی و یه کتر ناسین و ته کلیف کردنه که ی کاری تیکردم و تیکه ی شتم که وا من له گه ل کابرایه کی ئاساییدا سه رو کارم په یدا نه کردوو، بۆیه وتم: «زور باشه، ئاماده م.» بئ دوو دلئ، وه دوای که وتم! لایته که ی دهستی له گیرفانی ده ره ئینا و رۆشنا ییه کی راست و ره وانی توند که وته به ر پیتمان، چه ند کۆلانی تیکي به ر زونزمی دیوار قورمان تیتپه راند، دنیا کړو پیتده نگ بوو، به راده یه ک کشومات بوو، مرۆ سامی لئ دهنیشت. شو ره شو ری ئاو ده هات و کزه بایه کی فینک له سه رووی دره خته کانه وه هه لیده کردو ده پزایه سه ر روخسارمان. تروسکه ی چرای دووسئ مال له دووره وه به دی ده کرا! ماوه یه ک تیتپه ری له نیتو بیده نگي و کپیدا ده رۆشستین، من بو ئەوه ی هاو رپیه نه ناسیاوه که م بینه قسه، وتم: «ده بی ئیره شاریکی جوان بیت!»

وهک ئەوه ی به قسه که ی من سه رسام بیت، دوای که من وردبوونه وه، زور له سه ره خو وتی: له نیتوان ئەو شارانه ی که من له ئیراندا بینیومن، خونسارم په سند کردوو، نه ک له بهر ئەوه ی کشت و کال و دارو دره ختی به ردارو ئاوی زور، به لکو زیاتر له بهر ئەوه ی تا کو ئیتستاش حاله ت و کهش و هه وای دیرتینی خو ی پاراستوو، چونکه هیتستا حاله تی کۆلان به دوای کۆلان، نیتوان سه کوو پایه ی ئەم خانوو قورانه و دارو دره خته به رزه کړه کانیان له نیتو کهش و هه وای جارمان و ده کری بۆن بکرتین و حاله تی میواندار بکردنی خو مانه یان له ده ست نه داوه، یان لیره دا زیاتر لیک ترازوو په رتن، هه مان حاله ت که زیاتر شاعیرانه خو یان دهنوتین، رۆژنامه، ئوتۆمبیل، فرۆکه و هیلئ شه مه نده فه ر له به لایه کانی ئەم سه ده یه ن!! به تاییه تی ئوتۆمبیل به خو وو به م هۆر نه و گرو هۆر، وه ی سه کن و شو فیر تا دوورترین کو تیره گوند ده بات، بیرو رای

تازه گه یشتووی ناخ و ناوه وه، سه لپقه ی خو ار و خیتج و لاسایی گه و جانه له هه موو کون و که له به ریکه وه ده چه پیتئ! رۆشنا یی لایته که ی دهستی، له په نجه ره ی ماله کان ده داو ده بوت: «ته ماشاکه، په نجه ره نه خشیتر او هکان، خانوو لیک جیاکان هه یانه، مرۆف هه ست به بۆنی خاک ده کات، بۆنی یۆنجه ی درواوه، بۆنی پیسی ژبان، دهنگی شیره کلۆ ته یرو تواری بچووک... خه لکی به سالاجوو و سادده ئازار چه شتوو، ئەمانه هه موویان دنیا ی له بیبرکراوی کۆن ده خه نه وه یادو مرۆف له مقومقۆی دنیا ی تازه دوور ده که نه وه.» پاشان یه کسه ر وهک ئەوه ی به خو بیته وه که منی داوه ت کردوو، پرسی: «نانی ئیواره ت خو اردوو؟»

- به لئ، له گولپایگان نانی ئیواره م خو اردوو.

چه ند ده و روو بار تیکمان جیه تیتت، له کۆتاییدا له نزیک چیا یه ک، ده رگای باغچه یه کی کرده وه هه ردوو کمان چووینه ژوو ره وه، گه یشتینه به رده م بینایه کی تازه دروستکراو، چووینه ئاو ژوو رتیکي بچووک که یه ک قه ره ویله ی سه فه ری و میتزیک و دوو کورسی پشوودانی تیتدا بوو، چرا نه وتییه که ی داگیرساند، چوو ژوو رتیکي دی، پاش چه ند خوله کیک به بیجامه یه کی گولداری په رنگ گۆشستی هاته وه و چرایه کی دیکه ی هینا و دا یگیرساند، پاشان ئەو پریاسکه یه ی له ری له لای بوو، هینا و کردیه وه ئابا ژۆرتیکي (*) سووری له شیتوه ی په حه تی ده ره ئینا و خستیه سه ر چراکه، دوای که میتک رامان، وهک ئەوه ی له کار تیکدا دوو دل بیت! وتی: ده فه رموون، بچینه ژوو ری تاییه تی خو م!

چرا کلاو داره که ی هه لگرت و به دالانیکی ته سک و تاریکی تاقداری هاو چه شنه تیتپه رین که له شیتوه ی لوله یی دروست کرابوون، تا ق و دیواره کانی به قوره سو ر سواخ درابوون و ناوه وهش به به ره وکلیمی سوور داپۆش رابوون، ده رگایه کی دیکه ی کرده وه، چووینه هه وشه یه ک له شیتوه ی ژوو رتیکي هیلکه یی بوو، وهک دیار بوو، هیچ کون و کولانکه یه کی بو ده ره وه نه بوو جگه له ده رگایه ک که به ره و دالانه که ده کرایه وه، به بی قورنه و به بی هیلئ ئەندازه یی دروستکرا بوو و ته وای دارو دیوارو بنمیچ و ناوه وه ی به مه خمه ری سوور داپۆش رابوو، له و بۆن و به رامه قورسه ی که له هه وادا په رش و بلاو بوو، پشیم رۆیشت، چرا سووره که ی له سه ر میتز دانا و خویشی له سه ر قه ره ویله که دانیشت که له ناوه راستی ژوو ره که دا بوو، ئاماژدی بۆمن کرد له رۆخ میتزه که له سه ر کورسییه ک دانیشتم، په رداختیک و گۆزه یه ک دۆی له سه ر

میتز که دانابوو، من به سه رسامی و چه برمانه وه ته ماشای دهرود یوارم ده کردو له به ره خۆمه وه، وام زهن ده کرد؛ به دلنیا بییه وه که وتوومه ته داوی به کیتک له وه نه خۆشه شیتانه ی که ئەمه ژووری ئەشکه نجه دانی ئەوه وه به رهنگی خوینی دروست کردوو تا تاوانه کانی ئاشکرا نه بیت و هیچ کون و دهر وازه به کی بو دهر وه نه بو که فریای مرۆف بکه ویت! چاوه روانی ئەوه بووم که له هیکه وه خوترمه به کم به تهوقی سه ری بکه وئ! یان دهرگاکه دابخری و ئەم که سه به خۆ به کیتدیك، یان ته وریتک هیرشم بکاته سر، به لام ئەو به هه مان شپوازه له سه ره خۆبه که ی پرسی: «ژووره که ی منت چۆن دپته بهرچا و!؟»

- ژووور؟ به خشن، من وا هه ست ده کم له نیو کیسه به کی نایلون دانیشتووم...!
 ئەو به بی ئەوه ی بایه خ به قسه که ی من بدات، دووباره وتی: «خواردنی من شیر، تۆش ده یخۆی...؟»
 - سوپاس، من نانی ئیوارم خواردوو...
 «په رداخه شیریک خراب نییه!»

گۆزه وه په رداخه که ی له به رده می من دانا، ئەگه رچی هزم لی نه بو، به لام به وه و نه ته وئ، په رداخه شیریک به سه رداکرت و خواردمه وه. پاشان خۆشی شیره که ی دی له په رداخ کرد، زۆر له سه ره خۆ قومی لی ددا وه به زمان دهوری لپوه کانی خۆی ده لیسته وه، لپوه کانی ده بریقانه وه، پیلووی چاوه کانی به شپوه کی خه فه تبار داکه تبون، وه ک ئەوه ی یادوه ره بییه ک به سه ره بکاته وه، روخساری رهنگ په ربوی گه نجه که، لووته کورت و بیگه رده کانی، لپوی گۆشتنی، له به رده م روشنای سوور، حاله تیکی هه وه ست بزوینی به خۆوه گرتبو، نیوجه وانیکی پانی هه بو که ده ماریکی شینی ئەستووری تیدا ده بیندرا، پرچه خورماییه که ی هاتبووه سه رشانی، وه ک ئەوه ی له گه ل خۆیدا قسه بکات وتی: «من هیچ وه ختی هاوبه شی که یف و سه یفی که سانی دیکه نه کردوو، هه میشه هه ستیکی سه خت، یان هه ستیکی به ده ختی، پیتی له من گرتوو، دهردی ژیان، گرفتی ژیان، به لام له هه موو ئەو گرفتانه گرنگتر، تیکگیران و شه رکردنه له گه ل خه لکی، شه ری کۆمه لگه ی بۆگه ن، شه ری خۆراک و پۆشاک، هه موو ئەوانه هه میشه به رایلی له بیدار بوونه وه ی راسته قینه ی ئیمه ده گرن، سه رده میتک بو، چوومه ناو ئەوانه وه، ویستم وه ک خه لکانی دیکه په فتار بکه م، ته ماشام کرد، گالته م به خۆم کردوو، ئەوه ی که وا زهن ده کریت خۆشی و چپژه، هه موویم تا قی کرده وه، بینیم که یف و سه یفی خه لکانی تر به که لکی من نایه ت، وام

هه ست ده کرد که هه میشه وه له هه موو شوینیکدا بیانیم و غه ربیم و هیچ پپوه ندییه کم به خه لکانی دیکه وه نه بو، من نه مده توانی خۆم له گه ل ژبانی خه لکانی دی بگونجیتیم.

هه میشه به خۆم دهوت: پرۆتیک دی له کۆمه لگا هه لدیم و له گوندیک، یان شوینیک گۆشه گیر دهیم. شوینیک که له ناخی خۆمدابم، شوینیک که فیکره کانم تیییدا په رتویلا و نه بن... من هه ره له بنه ره ته وه به ته مبه لی خولقاوم، کاروه وه ولدان ئیشی مرۆقی ناخ به تاله، به م هۆکاره وه ده یانه وئ ئەو چاله یه پر بکه نه وه که له ناو خۆیاندا یه، ئیشی که سانیکی چاوبرسییه که له بن پنچکان سه ربان دهر کردوو، به لام باب و باپیرانی من که ناخ به تال و رووت و ره جال بوونه، کاریکی زۆربان کردوو وه ره نجیکی زۆربان کیشاوه و بیربان کردوو ته وه و بینویانه وردو دروستی ته مبه لیان تپیه راندوو.

ئەم چاله یه ی ناو ئەوان پرپیوو، هه موو میراتی ته مبه لی خۆیان بو من به جی هیشتووه! من شانازی به باب و باپیرانم ناکه م، وپرای ئەمه له م ولاته دا، وه کو شوینانی دیکه چینه کان بوونیان نییه، هه ره یه کیتک له و ولاتانه و ده سه لاتانه، ئەگه ره به باشی کون و که لینه کانیان بپشکنی، دووسێ پشت به ره له وان، دز، ریتگر، دهرۆزه که ری دهریار، یان پارهدار بوونه، خۆ ئەگه ره زیاتریش پی له سه ره باب و باپیرانم دابگرم، ئەوه باپیره گه وره ی هه موو که سێ، ده گاته وه سه ره گوریللاو شه مپانزه، به لام لیره دا شتیک هه به، من بو کارکردن نه خولقاوم، ته نیا که سانی تازه پیگه یشتوو له م ناوه دا ده توان به قسه ی خۆیان له نیو ئەم ژینگه یه دا توانای خۆیان بخه نه روو، کۆمه لگه به کیان به پیتی هه وه ست و هه لپه وه ئاره زووی خۆیان دروست کردوو وه له بچوو کترین ئه رکه کانی ژیاندا، ده بی یاسا به زۆره ملی و کۆیله ئاسا وه کو که بسوول قووت بدن، ئەم کۆیله تپیه ی که ناویان لیتاوه کارو هه موو که سیکیش بو مافی ژبانی خۆیان، ده بی دهرۆزه له وان بکه ن، له نیو ئەم ژینگه یه دا، ته نیا کۆمه له دزیک، گه وج و بی شه رم و نه خۆش، مافی ژبانیان هه به، خۆ ئەگه ره که سیکی دزو دهروون نرم و کاسه لیس و کوسکیش نه بی، ده لپن (شایانی ژبان نییه!) ئەو دهردانه ی که من هه مه، ئەو باره میتاتییه ی که له ژتیریدا چه مابوو مه وه، ئەوان ناتوانن تپی بگه ن! ماندوو بوون و هیلاکی باب و باپیرانم له نیو مندا مابوو وه نوستالیژیای ئەم رابردوو له خۆمدا هه ست پیکرد.

«ده موست وه کو زینده وهرانی زستانی، بچمه وه ناو

کونیک، له نیتو تاریکی خۆمدا نقووم بم و له نیتو خۆمدا هیتز پهیدا بکهم، ههروه کو چۆن له نیتو تاریکخانه دا وینهی سه ر رووی جام دهرده که وئ، ئەو شتانهی که له نیتو ئاده میزادا ناسک و شاراو، به هۆی پراکه پراکه و ههراو هۆریا و رۆشنایی ده خنکین و دهمرن، تهنیا له نیتو تاریکی و کبیاده که بۆ ئاده میزاد دهرده وشینه وه، ئەم تاریکییه له نیتو خۆمدا بو، بئ مه به ست هه ولّم دا ئەوان بهرز بکه مه وه.... ئەو داخه ی که هه مه ئە وه یه که بۆچی بئساگا له خۆم، بۆ ما وه یه ک په یه وه ی خه لکانی دیکه م کرد! ئیستا تیگه ی شتم که پر بایه خترین به ش له مندا، هه مان تاریکی و هه مان بیده نگه ی بووه! ئەم تاریکییه له نیتو مۆخی هه موو ته کانه ریکدا هه یه، تهنیا له کاتی گۆشه گیری و گه رانه وه به ره و خودی خۆمان، ئە وکاته ی که له دنیای دیاره دا دوور ده که وینه وه، لامان دهرده که وئ، به لام هه می شه خه لکی هه ولّ ده دن له و تاریکییه و گۆشه گیریه دا پراکه ن! گو یچکه ی خۆیان له به رامبه ر زهنگی مه رگدا دا بخه ن، که سایه تی خۆیان له نیتو داد و بیداد و ههراو هۆریای ژیاندا بسرنه وه له ناو به بن! وه ک سۆ فیه کانیش و ته نی، نامه وئ «نووری هه قیقه ت له مندا بدره وشیته وه!» به پێچه وانه وه، له چا وه روانی هاتنی ئە هه ریم، ده مه وئ به وجۆ ره ی که له نیتو خۆمدا هه م، بیدار بیه وه! من چه زم له رسته ی بریقه دار و ناواخن پووجه له کانی روونا کبیران نییه و ناشمه وئ له پینا و پیداو یستیه چه په له کانی ئە م ژیا نه شدا، که سایه تی خۆم بدۆرینم که به گو یه ی هه وا و ماشای دزان و قاچا غچیان و پاره په رستانی گه وج و گیل فه راهه م بووه و به رتیه چووه.

«ته نیا له نیتو ئە م ژووره دا به که ده توانم له ناو خۆمدا بژیم و هیتزو توانم به لاش و خۆرای نیروات، ئە م تاریکی و رووناکییه سووره بۆمن پئویسته، ناتوانم له نیتو ژووریکدا دانیشم که په نجه ره ی له پشت سه ره وه بیته، وه ک بلتی بیروکه کانم په رتوبلا و ده بن!

که یفم به روونا کایی نایی، له به رده م روونا کاییدا هه موو شتیک به ره وه نق و لووس و ئاسایی دیته به رچا و، ترس و تاریکایی، سه روچا وه ی جوانناسین! پشیله یه ک به رۆژ، ئاژه لکی ئاساییه، به لام به شه و له نیتو تاریکاییدا، چا وه کانی دهرده وشیته وه تووکی له شی ده تر و سکتیه وه جوولانه وه که ی په نهان و په مزار ده بن، به نه گو لیک که به رۆژ کزو مه لووله و ته ونی جالجالوکه داپوشیوه، شه و وه ک ئە وه وایه که چه ندان نه یینی له ده وریدا شه پۆل ده دن و واتایه کی تایبه تی به خۆی

ده به خشیت، روونا کایی هه موو جوولینه ره کان بیدار و ئاگادار ده کاته وه، له تاریکایی شه ودا به که هه موو ژیان، هه موو شتییکی ئاسایی، حاله تییکی په مژ ئاسا به خۆ وه ده گرن، ته واوی ترسه بز بووه کان، بیدار ده بنه وه، له تاریکاییدا ئاده میزاد ده خه ویت، به لام ده بیست. خودی که سه که بیداره و ژیا نی راسته قینه ش ئە وکات ده ست پیده کات، ئاده میزاد له پیداو یستیه هه یچ و پووجه کانی ژیان به دووره و پئویستی پئیان نییه و به نا و دنیا کانی مه عنه ویدا ری ده کات، ئە و شتانه ی دیته وه به ر که هه رگیز په ی پئ نه بردوون...»

دوا ی ئە م گو تاره چرو پره، یه کسه ر بیده نگ بو، وه ک ئە وه ی مه به ستی له م هه موو قسه کردنه دا، پا کانه کردن بیته بۆ خۆی! ئایا ئە و که سه، مندالی خانه واده یه کی شه که ت و ماندوو و بیزار له ژیان بو، یان نه خوشیه کی سه یرو غه ربیی هه بو! به هه رحال وه کو خه لکی ئاسایی به ریی نه ده کرده وه! من نه مده زانی چ وه لام یکی بده مه وه! سه رو سیما ی حاله تییکی تایبه تی به خۆ وه گرتیو. ئە و هیلله ی که به رۆخ لیو بییه وه تیده په ری قوولترو توختریبوو، ده ماریکی شین له نیوجه وانیدا ره پ بیوو، وه ختی قسه ی ده کرد، لاپه ری که پوه کانی وه له رزه ده که و تن، په رنگ په ریو بییه که ی له به رده م رۆشنایی سووردا، حاله تییکی هیلاکی و خه ماری به سه رو سیما ی ده به خشی. له که لله سه ریک ده چوو که له شه منی دروستیان کرد بیته و ئە و حاله ته شی که له نیتو ئوتومبیله که دا بینیبووم. وه کو دژوپنچه وانه ده هاته به رچا و، کاتی سه ری له به ره خۆ دنا، بز هه نه یه کی سه ربی له سه ر لیوه کانی نه خش ده بو، پاشان وه ک ئە وه ی که له هیکرا زهینی دابیتتی که به نیگایه کی توندو گالته ئامیز سه ربی ناکه م وتی: «تۆ رپیواری و ماندووی، من ئە و قسانه م هه مووی له باره ی خۆ مه وه بو...! هه ر که سیک هه رچی ده یلایته له باره ی خۆ به ویتتی، ته نیا راستیه ک که لای هه موو که سیک هه یه، خودی هه مان که سه، هه موومان بئ ویستی خۆمان له مه ر خۆمان قسه ده که ین، هه تا له باب ته کانی دهرده وشدا، هه سته کان و بینینه کانی خۆمان به زمانی که سانی دیکه ده گپینه وه، گرفتارترین کاره کان ئە وه یه که وا که سیک بتوانیت هه قیقه تی خۆی چۆنه، ئاوا ی بلتیت...»

له وه لامدانه وه که ی خۆم په شیمان بوومه وه، چونکه زۆر بئ جئ وری و بئ مانابوو. لام دیار نه بو که وا ده مه وئ چی بلتیم. گوا به ته نیا مه به ستم خۆ ره پئشکردنیکی ناراسته و خۆبوو سه باره ت به میواندار یکردنه که ی، به لام

ئەو بىن ئەوئى ھىچ بايەخىك بە قسەكەى من بدات، بە خەمبارىەو ھەند ساتىك تىم راما، دووبارە پىلۋەكانى لىك نا... زمانى بەلالىۋەكانى دادەھىنا ۋەك ئەوئى ھەر ئاگى لەمن نەبىت و لە دىنايەكى دىكەدا گەشت بكات، وتى: «من ھەمىشە بە ئاۋاتە بووم كە شۋىنكى راحەت، بەھەۋاۋ ماشاى خۆم رىك بخەم، چونكە ئەو ژوورە شۋىنەى كە خەلكانى دى دوستيان كرىبو، بەكەلكى من نەدەھاتن! من دەموىست لەناۋ خۆمدا و لەگەل خۆمدا بىم، بۆ ئەم كارەش پوول و پارەى خۆم كۆكردەو، ھاتمە ئەو شۋىنە ئەم ژوورەيەم بەپىتى خواست و ئارەزووى خۆم دوست كرىد. تەۋاۋى پەردە مەخمەرىيەكانم لەگەل خۆم ھىنا، لە وردو درشتى ئەم ژوورەيەم كۆلىيەو... تەنىسا كىلاۋە سوورەكەم لەبىر كرىبو. دۋاى ئەوئى نەخشە ۋە ئەندازەكەم رىك خست، بىارم دا كە لە تاران دوست بكرىت. ئەمروكە پىم گەبىت، ئەگەرنا ھىچ ھەزناكەم لەو ژوورەى خۆم بچمە دەرەو، يان تىكەلى كەس بىم، ھەتا خۆراكى رۆژانەى خۆم تايبەت كرىو بەشىر، بۆ ئەوئى لە ھەر حالە تىكدا بىم، بەپالەكەوتن بى، يان دانىشتن... بتوانم بەسانايى بىخۆمەو ۋە پىويستىم بە تامادە كرىنى نەبىت، بەلام بەلنىم بەخۆم داۋە ھەر رۆژىك كىسەكەم بەتال بو، يان موحتاجى كەسبىك بووم، ئىدى كۆتايى بەژيانى خۆم بەئىنم، ئەم شەو، بەكەمىن شەو كە لە ژوورەكەى خۆمدا دەخەوم، من كىرايەكى بەختەو ھەرم كە بە ئاۋات و ئارەزووى خۆم گەبىشتووم. دىارە بەر جەستە كرىنى كىرايەكى بەختەو ھەر، چەندە گرىتە، من ھىچ كاتىك نەمستوانىو ۋىناى بىكەم، بەلام ئىستىنا من كىرايەكى بەختەو ھەرم!

دووبارە بىن دەنگ بو، من بۆ ئەوئى تەۋقى ئەو بىن دەنگىيە بشكىنم، وتم: «ئەو حالەتەى كە تۆ بەدۋايدا عەۋدالى، حالەتى ئەو مەلۇتكەيەيە كە لەنىو مندالدىنى داكىدايەو بىن راکە راکە ۋە پركىش پركىش ۋە مەرايىكردن، لەنىوان دىۋارە سوورو گەرم و نەرمەكەيدا لىتى پال كەوتوو ۋە لەسەرەخۆ خۋىنى داىكى دەمژى ۋە ھەموو خواست ۋە پىداۋىستىيەكانى، خۆى لەخۆيدا جىبەجى دەبىت! ئەمەش ھەمان نۆستالىزىباى بەھەشتى ونبوو كە لە ناخى ھەموو مەلۇتكەدا ھەيەو ئادەمىزاد خۆى و لە ناخى خۆيدا دەژىت، رەنگە ئەمەش جۆرىك لە مەرگى خۋازارو ۋە ھەلژار دەبىت.»

ۋەك ئەوئى چاۋەرىپى ئەو نەكات كەوا ھىچ كەس

خۆى لەو قىسانەى ھەلقورتىنى كە لەبەرە خۆيەو دەيىكات، بەگالته جارىيەو تەماشايەكى منى كرىو وتى:

«تۆرىپوارو ماندوۋى، فەرمون بىخەون!»

چراكەى دەست داىنى و تابەر دالانەكە بەرىپى كرىم و ئەو ژوورەى پىشان دام كە بەكەمىن جار چووبوئىنە ناۋى، شەو راشكابوو، من ھەناسەيەكى پىر بەسىيەكانم لەنىو ھەۋايەكى ئازاددا ھەلمىرى. ۋەك ئەوئى لەنىو ژىر زەمىنىكى تەنگ و ناخۆش ھاتىمە دەرەو، ئەستىرەكان لەبەرزايى ئاسماندا دەرەوشانەو، لەبەر خۆمەو ۋە تم: ئايا من لەگەل كىرايەكى شىت و راپراۋ دوو دل، يان لەگەل كىرايەكى سوپرمان و زۆر ئاسايى سەروكارم پەيدا كرىو ۋە؟ بۆ بەيانى بەر لە نىۋەرۆ بە دوو كاتىمىر بە ئاگا ھاتم، بۆ خواخافىزى لە خانە خۆيەكەم، ۋەكو كىرايەكى نامەھرەم، ھىدى پىم خستىتە ناۋ پەرسىگايەكى پىرۆز، لەسەرەخۆ چوومە بەردەمى دالانەكە بە پارىزەو لەدەرگام دا! دالانەكە تارىك و كىش و مات بو، ھىدى ھىدى چوومە ناۋ ژوورە تايبەتسىيەكەى، چراى سەرمىزەكە داگىرسابوو، بىنىم خانە خۆيەكە بە ھەمان بىجامە گولدارەكەيەو، دەستەكانى بەسەرۋ چاۋى خۆيەو گرتىبو، چۆكەكانى خۆى بەرەو لاي سىنگى وىك ھىنابوو، بەشىۋە شىكى مەلۇتكەيەكى ناۋ مندالدىنى داىكى، لەسەر قەرەۋىلەكەى كەوتىبو، لىتى چوومە پىش، شانىم گرت و رام تەكاند، بەلام ئەو بەھەمان حالەت لەجىپى خۆى ساردىبوو ۋە! بە ترس و ھەراسانىيەو لە ژوورەكە ھاتمە دەرەو بەرەو گەراج مىلى رىم گرت، چونكە نەمدەوىست ئوتومبىلەكەم لەدەست بچىت.

ئايا خۆى گوتەنى: كىسەكەى بەتال بىو؟! يان لەوتەنىيە ترسابوو كە ستايشى دەكردو ھەزى دەكرد شەو پاشتر بەلاى كەمى، كەسبىك لە نىكىيەو بىت؟ دۋاى ھەموو ئەو حالەتانه، رەنگە ئەم كەسە، كەسبىكى بەختەو ھەرى راستەقىنە بووبىت و بىستىبىتى ئەم بەختەو ھەمىشە بۆ خۆى بىپارىزىت و ئەم ژوورەش، ژوورى نمونەيى ئەو بىت!

*** نىباژۇر: كىلاۋەكە دەخىرتە سەر گلۇپ و چرا تا رۆشنايەكەى پەرش و بلاۋ نەبىت و بەرەو ژىرەوئى ئاراستە بىت.**
(ۋ)

سەرچاۋە:
كۆمەلە چىرۆكى (سىگ ولگرد)، صادق ھىدات، چاپ نەم، ۱۳۴۷ ھەتارى، ۱۹۱۱-۲۱۱.